

IOAN LĂZĂRESCU
(1907–1993)

La 5 mai 1993 s-a stins din viață la Iași istoricul literar Ioan Lăzărescu, doctor în filologie. Născut la 9 aprilie 1907 în ținutul Herța din fostul județ Dorohoi, loc de baștină și al strălucitului filolog Vasile Bogrea, a urmat cursurile primare în localitatea natală, la Herța, apoi pe cele liceale la așezământul școlar „Anastasia Bașotă” din Pomîrla, luînd bacalaureatul în iunie 1926. Ulterior s-a înscris la Facultatea de Litere și Filologie a Universității din Iași, unde i-a avut ca profesori pe A. Philippide, G. Ibrăileanu, G. Pascu, Octav Botez. Termină facultatea, ca diplomat în filologie modernă, cu specializare în limba și literatura română, în anul 1931. A fost între anii 1931 și 1945, profesor la Liceul militar din Iași, la Liceul Internat și la Liceul „M. Kogălniceanu”, precum și bibliotecar la Facultatea de Litere și Filosofie. Din anul 1945 este numit asistent la catedra de literatură română veche, condusă de cărturarul Dan Simonescu, pentru ca din 1949 și pînă la pensionare să lucreze, în calitate de cercetător științific, la Filiala Academiei, mai întîi la sectorul de filologie al Institutului „A. D. Xenopol” și apoi la cel de istorie literară al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”.

Profesorul Ioan Lăzărescu și-a susținut doctoratul la Universitatea din Iași, în anul 1949, cu teza *Nicolae Costin, cronicar feudal*, specializîndu-se în cercetarea literaturii vechi și premoderne. Încă din anii '40 a avut privilegiul de a se afla în preajma unor istorici și critici literari de talia lui Octav Botez și, mai ales, G. Călinescu, acesta citîndu-l în prefața la *Istoria literaturii* printre cei ce

„ne-au procurat cărți, reviste ori fotografii“. În colectivul de istorie literară al Institutului academic, începînd din 1949, el lucrează, alături de Al. Claudiu, N. Bagdasar, Al. Dima, și N. I. Popa, profesori și învățați de cea mai înaltă ținută etică și intelectuală, la studierea vechilor societăți științifice și literare, a marilor reviste din secolul al XIX-lea. Pentru acea perioadă, cînd orice tradiție științifică sau cultural-artistică era minimalizată și chiar contestată, atare întreprinderi își aveau riscul lor, pe care profesorul Lăzărescu și l-a asumat.

După debutul publicistic, cu recenzii apărute în „Buletinul Institutului de Filologie „A. Philippide“, continuă să colaboreze cu studii și articole în reviste de specialitate precum „Studii și cercetări științifice. Filologie“ și „Anuar de lingvistică și istorie literară“. A tipărit astfel lucrări despre Axinte Uricariu, despre Societatea de medici și naturaliști din Iași, despre revistele „Propășirea“, „România literară“, „Contemporanul“ sau despre societatea „Junimea“. Cercetările dedicate unor scriitori din secolul trecut, C. Negruzzi, V. Alecsandri, V. A. Urechia, au fost bine primite de specialiști. În ultimii ani de activitate a făcut parte din colectivul care a alcătuit *Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900*, obținînd pentru această lucrare premiul „Timotei Cipariu“ al Academiei Române. A mai colaborat la cele trei volume de *Scrisori către Ibrăileanu*, a îngrijit și prefațat ediția de *Scrieri alese* de N. Costin, iar împreună cu istoricul C. Stoide, primul volum de *Opere* ale aceluiași cronicar. A publicat, de asemenea, articole și recenzii în „Viața românească“, „Iașul literar“ ș.a.

Profesorul Ioan Lăzărescu s-a manifestat, în întreaga sa viață, ca un om de o mare căldură sufletească și de o neîntinată probitate. Amabil, înțelegător și gata oricînd să-i ajute pe cei mai tineri, atașat de familie, era de o cinste ireproșabilă și de o modestie devenită aproape etalon. El va rămîne în amintirea celor ce l-au cunoscut și au avut ocazia fericită de a-i fi colegi ca un specialist în literatura română veche și premodernă, intelectual deschis înnoirilor și comunicării superioare și un prototip al modestiei și al înțelegerii semenilor săi.

ALEXANDRU TEODORESCU